

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

77. alias 82. De homicidio lingua perpetrato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

tur; & hic est casus prior, c. quæsitum, & hoc homicidium est casuale, sed voluntarium, quod maximè adnotandum, quod quidam non aduerterunt: nam quod aduenit ex pro-
ratione, aut negligentia studiosa, non est præter voluntatem, nec est casuale.

Tertio modo, quando in lecto iuxta parentes positi, ab ipsis opprimuntur dormientibus, citra voluntatem eorum, tunc fuerunt negligentes committendo, quia per actum eorum occisi sunt; & hic est casus can. consulisti. 2. quæritur, & sufficit quæcunque negligentia, etiamsi darent operam licitæ, & bona intentione id facerent, tenentur de quibus negligentia.

De homicidio lingua perpetrato.

CAPVT LXXXII.

HAtenus de homicidio, quod factum committitur, locuti sumus, tam voluntario, quam necessario, & casuali, nunc de eo, quod lingua fit (hoc enim vocabulo Doctores vtuntur) agendum est: nam quantum ad irregularitatem attinet, non solum homicida est, qui per se occidit, aut mutilat, sed qui alios ad occidendum, vel mutilandum inducit, mandato consilio, aut defensione; his enim tribus modis homicidium linguæ committitur, vt habetur can. si quis viduam. d. 50. & cap. 2. de cl. pug. in duel. circa quæ tria sunt consideranda. Vnum est, in quo Doctores conueniunt, nempe, nisi interueniat homicidium factum, numquam solius linguæ homicidium inducere irregularitatem; qui enim mandat, aut consultat, aut opem fert, & defendit, vt homicidium fiat, si non perpetratur homicidium factum, non incurrit irregularitatem.

Alterum est, hæc homicidia linguæ committi in homicidio voluntario, necessario, & casuali, in vnoquoque enim horum, qui aliquid horum trium facit, nempe consulere, mandare, aut defendere, irregularis est, quod qualiter fiat, explicabitur statim.

Tertium est maximè memoriæ mandandum, nimirum non semper eandem irregularitatem contrahere homicidium linguæ cum homicida facti, id est, non qui consultat, mandat, aut defendit homicidium voluntarium, est ipse homicida voluntarius, nec qui consultat, mandat, aut defendit necessarium, ipse est necessarius, si militer de casuali: sed sæpè contingit, vt

homi-

homicida linguæ sit irregularis vnius speciei, & homicida facti sit alterius, imò aliquando homicida linguæ est irregularis, non autem facti, quod ijs, quæ dicemus, notum fiet, aliqua tamen exempla nunc proponam.

Primo, iudex iuste occidi mandat reum dignum morte, & est irregularis ex defectu; tamen si minister occidit animò vindictæ, est irregularis ex delicto. Similiter clericus consulit laico occidere bannitum, laicus iuste occidit, tanquam minister publicus iustitiæ; tamen clericus inique consulit, aut mandat, aut iuuat, quia prohibitum est id clericis; vnde ille irregularis ex defectu, hic vero ex delicto est. Similiter vnus se defendens occidit, non est irregularis; at qui consulit, aut mandat, irregularis est. imò respectu eiusdem homicidij, qui mandat, est vno modo irregularis, & qui consulit, altero modo: nam iudex iuste mandat interfici malefactorem: at persona Ecclesiastica delinquit consulendo iudici, vt occidi faciat, & ille ex defectu, hic ex delicto est irregularis.

De irregularitate ex mandato.

CAPVT LXXXIII.

Agrediamur ergo singula homicidia linguæ explanare, incipientes ab homicidio, quod fit mandato. Qui mandat alteri, vt occidat, aut mutilet, vel aliquid, vnde procedat mors, aut mutilatio, irregularis est, cap. si quis viduā, dist. 30. quod quando, & quomodo fiat, sequentibus dictis explanatur: est enim aduertendum, aliquando mandantem non esse irregularem, etiam si sit irregularis mandatarius; aliquando e contrario, mandantem esse irregularem, non autē mandatarium; aliquando vtrumque esse irregularem. Præterea mandantem aliquando ex defectu, & voluntarium, aliquando voluntarium ex delicto, aliquando à casu. Hæc omnia ordine exponenda sunt.

In primis sunt casus, in quibus mandans non est irregularis, etiam si mandatarius sit.

Primo, legum conditores, qui statuunt mortis pœnam malefactoribus, non sunt irregulares, etiam si iudicantes, & pœnam mortis secundum leges infligentes sint irregulares. ita habet Archid. 23. q. 5. can. officia. vbi cap. sam adfert, quia, qui tales condunt leges, & præcepta, non intendunt homines oc-

cidere,